

доволително плащани, не претоварвани съ работа, не заплашвани от конкуренция, чувствайки се сигурни за мѣстата си и изобщо доволни отъ положението си, учителитѣ отъ срѣднитѣ училища представяваха нѣщо като аристокрация въ учителското съсловие. Тия хора бѣха нѣкакъ по-тежки. Като съ по-високо образование и учители на ония, които работѣха въ първоначалнитѣ училища, тѣмъ нѣкакъ не приличаше да водятъ борба като довчерашнитѣ свои ученици“, пише Ст. Костурковъ въ „Първи стѣпки“ (спомени) по-случай 25 годишния юбилей на Класния Учителски Сюзъ**)

Обаче това благоприятно положение на срѣдношколското учителство не продължава много години: бѣше скоро нарушено и смутено. Стабилитетътъ на гимназиалния учител ставаше все по-несигуренъ. „Кадрилътъ“ и „чумата по израиля“, на които основнитѣ учители ставаха жертви масово, не остави на спокойствие и срѣдношколското учителство. И то започна „да изучава нагледно географията“ на България, не само въ началото, но и по-всѣко време на учебната година. „То бѣха години, когато всѣки день се понижаваше самочувствието на учителя и се притяжаваше неговия борчески духъ, за да се издигне типа на тихия благонравенъ учител, на безволния пасивенъ гражданинъ, който не бива да забравя старата генералска максима, че „начальство лучше знаетъ и больше можетъ“. То бѣше време, когато голѣмата частъ отъ класното учителство, прѣсната и необединена подъ никакво знаме, прозяваше въ една атмосфера на апатия и безропотностъ — дори и при случаитѣ, когато брутално се отричаха законни права и когато административния произволъ погубваше и учителя и неговото семейство.

„Срѣдъ тая тежка атмосфера на безправие и гонитба се роди идеята за създаване на КУС“, пише М. Геновъ, дългогодишенъ секретаръ на Сюза.

Независимо отъ силно застрашения стабилитетъ на класния учител, други причини отъ много по-сериозно естество го стреснаха и извикаха къмъ организация. Презъ време на м-ръ Каравеловъ на всички чиновници, въ това число и класнитѣ учители, заплатитѣ бидоха намалени съ 12%, а така също се заговори за закриването на повечето отъ съществуващитѣ тогава гимназии и замѣняването имъ съ професионални училища. Мнозинството отъ гимназиалнитѣ учители рискуваха да останатъ безъ мѣсто и да гладуватъ. Това стресна побуднитѣ отъ тѣхъ и тѣ, подобно на своитѣ довчерашни ученици, подиряха спасение въ организацията. На 28 августъ 1901 год. едно голѣмо събрание на учители отъ пълнитѣ и непълни срѣдни училища въ България, свикано въ „Славянска беседа“ въ София, обсъжда въпроса за организирането на класнитѣ учители въ отдѣленъ професионаленъ сюзъ. За целта избиратъ ръководно тѣло, което да се грижи за образуването на отдѣлни дружества въ всѣки градъ и да

*) Глед. „Юбилейна книга“ на Сюза на учителитѣ отъ прогимн., срѣднитѣ и висши училища въ България, стат. „Първи стѣпки“, Ст. Костурковъ, стр. 222.

**) Глед. „Юбилейна книга“, стр. 6.